

8 vigtige pointer om børn og unges hverdagsfriluftsliv¹

1. Åbent begreb om natur

Børn har en langt mere bred forståelse af naturbegrebet end voksne. Det er derfor vigtigt at være opmærksom på definitionen – hvad er et naturrum?

NatureMoves-rapporten bygger på en bred forståelse af natur – dvs. steder børn opfatter som natur.² En skaterampe, som ligger i forbindelse med et shelter, et bynært havnebad og et skateanlæg omgivet af træer kan måske godt forsvares som værende natur.

2. Sociale zoner

Børn kommer primært i naturen for at møde vennerne – det sociale mødested og muligheden for at mødes og hænge ud er derfor utrolig vigtigt. Det kan bl.a. imødekommes med:

- Variation mellem store åbne rum og mindre intime zoner
- Mulighed for forskellige former for samvær – centreret omkring eller uden aktivitet
- Sociale støttefaciliteter; Toilet, vand, ly og læ, grej-opmagasinering, borde, bænke mv.

3. Naturens betydning

Den visuelle naturoplevelse har ikke stor betydning for børn og unge, men kan være med til at give oplevelsen af hyggelige og trygge rammer. Det sociale mødested er vigtigere end naturoplevelsen, og børn og unge foretrækker funktionalitet frem for æstetik.

4. Nærhed og tilgængelighed

At faciliteterne ligger i nærheden af bopæl, skole mv. og er let tilgængelige er centralt. Undersøg infrastrukturen og skab overblik over de steder, hvor børn og unge allerede opholder sig. Det kan være med til at give en indikation af, hvor naturrummet skal placeres.

¹ De 8 pointer er baseret på forskningsprojektet NatureMoves, et midtvejsseminar på SDU den 18/12-17 og Lokale og Anlægsfondens erfaringer.

² Børns brug af naturen (jf. børnenes egen fortolkning af natur): 53% i offentlige kultur (og idræts) områder, 26% i private naturområder (fx haver) og 21% offentlige naturområder.

5. Ejerskab og medbestemmelse

Børn og unges oplevelse af at blive hørt og få ejerskab til stedet er vigtigt. Det kan bl.a. imødekommes ved at:

- Inddrage dem i idé og byggefasen, så de kan sætte deres præg på stedet
- Give mulighed for at skabe deres egen verden i form af aktiviteter, fx rollespil
- Give mulighed for at skabe, ændre, bygge på. Sanselig påvirkning – leg med elementerne.
- Oplevelse af frirum og minimal voksenstyring

6. Frirum

Børn og unges behov for at veksle imellem aktiviteter og hænge ud er vigtig, når vi taler naturrum. For flere er det at komme i naturen forbundet med friheden til at vælge, om man vil være aktiv eller ej.

- Fravær af skiltning, anvisninger, forbud mv.
- Åbne områder med mulighed for selvvalgte aktiviteter og spontanitet

7. Aktiviteter i naturen

Især for drenge er det vigtigt at have aktivitet at samles om, og naturrummet og faciliteten kan med fordel understøtte:

- Oplevelse af leg, udfordring og mestring.
- Mulighed for variation, progression og differentiering.
- Selviscenesættelse: Evt. storskærme med videovisning af tekniske skills, fx skate. Det er dog meget afhængigt af konteksten, om wi-fi og digitale elementer er et ønske blandt de unge.

8. Piger og natur³

Pigerne er mindre synlige i naturen end drengene, og drenge er ofte hurtigere til at indtage rummet. Men piger har et stort ønske om at komme ud i naturen:

- Den sociale dimension er især vigtig, når vi taler piger.
- Fokus på leg (de yngste). Fokus på motion (de ældste)
- Involvering af piger i designproces.
- Organiseringen af aktiviteterne.
- Tilknytning af lokale klubber, som skaber tryghed og opbygger kultur på stedet.
- Brug af pigeambassadører i naturrummene, som illustrerer brug af rummene, fx viser skills.

➤ **Rammerne kan ikke stå alene. Se 'Gode råd til at aktivere naturrum', s. 3.**

Om NatureMoves-projektet

- Børn og unge kommer mindre i naturen i dag – væsentligt mindre end tidligere pga. manglende tid skole, digitale muligheder mv.

NatureMoves-projektet undersøger 10-15-åriges brug af naturen i fritiden, og hvilken betydning de fysiske rammer har for deres hverdagsfriluftsliv. Syddansk Universitet, Active Living står bag projektet.

³ Størstedelen af respondenterne i NatureMoves-projektet er drenge. Der mangler derfor mere forskning i pigers ønsker til naturrum og dette er baseret på nuværende erfaringer.